

D E C I Z I E

22 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul: Valeriu Doagă

Judecătorii: Iuliana Oprea și Sveatoslav Moldovan

examinând recursul declarat de Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Leova, în pricina la cererea depusă de lichidatorul societății cu răspundere limitată „Agro-Borogani” – Leu Vasile cu privire la constatarea faptului posesiunii, folosinței și dispoziției asupra bunurilor imobile, împotriva încheierii Curții de Apel Cahul din 15 aprilie 2016, prin care cererea a fost admisă

c o n s t a t ă :

La 18 martie 2016 lichidatorul societății cu răspundere limitată „Agro-Borogani” – Leu Vasile a depus la instanța de insolvență a Curții de Apel Cahul cerere cu privire la constatarea posesiei, folosinței și dispoziției asupra bunurilor imobile.

În motivarea cererii lichidatorul Leu Vasile a indicat că prin încheierea Curții de Apel Comrat din 23 decembrie 2013 s-a inițiat procedura de faliment în privința societății cu răspundere limitată „Agro-Borogani” cu dizolvarea debitorului, fiind desemnat în calitate de lichidator.

În rezultatul inventarierii bunurilor și actelor contabile ale debitorului a constatat construcții care nu sunt înregistrate în Registrul bunurilor imobil, dar care se află în posesia și folosința societății cu răspundere limitată „Agro-Borogani” în proces de lichidare.

Că bunurile se afla la evidența și în gestiunea societății debitoare se confirmă prin extrasele contabile și plata impozitelor.

Dreptul de proprietate asupra bunurilor imobile nu este înregistrat după debitor.

Cere lichidatorul Leu Vasile constatarea faptului posesiunii, folosinței și dispoziției asupra bunurilor imobile: depozitele de păstrare a grâului numerele cadastrale 5716303.1780.01 și 5716303.1780.05, situate pe terenul număr cadastral 5716303.1780; secția de prelucrare a peștelui și secția frigorifică număr cadastral 5716304.082, situate pe terenul numărul cadastral 5716304.082; brutăria numărul cadastral 5716304.193.01 situată pe terenul numărul cadastral 5716304.193; clădirea administrativă numărul cadastral 5716304.189.01 situată pe terenul numărul cadastral 5716304.193; garajul numărul cadastral 5716303.194 situat pe terenul numărul cadastral 5716303.194, brigada de tractoare numărul cadastral 5716208.655; construcția agroindustrială numărul cadastral 5716104.188, situate în satul Borogani, raionul Leova și obligarea Organului Cadastral Teritorial Leova să înregistreze dreptul de proprietate al societății cu răspundere limitată „Agro-Borogani” în proces de lichidare asupra bunurilor imobile (f.d. 1-2).

Lichidatorul Leu Vasile a depus cerere de concretizare a pretențiilor solicitând constatarea faptului de posesiune, folosință și dispoziție asupra depozitelor de

păstrare a grâului numerele cadastrale 5716303.178.01 și 5716303.178.05, situate pe terenul număr cadastral 5716303.178 din satul Borogani, raionul Leova (f.d. 66).

Prin încheierea Curții de Apel Cahul din 15 aprilie 2016 s-a admis cererea depusă de lichidatorul societății cu răspundere limitată „Agro-Borogani” – Leu Vasile.

S-a constatat posesia, folosința și dispoziția societății cu răspundere limitată „Agro-Borogani” asupra bunurilor imobile: depozitele de păstrare a grâului numerele cadastrale 5716303.178.01 și 5716303.178.05, situate pe terenul numărul cadastral 5716303.178 din satul Borogani, raionul Leova.

S-a obligat Oficiul Cadastral Teritorial Leova de a înregistra dreptul de proprietate al societății cu răspundere limitată „Agro-Borogani” asupra bunurilor imobile: depozitele de păstrare a grâului numerele cadastrale 5716303.178.01 și 5716303.178.05, situate pe terenul numărul cadastral 5716303.178 din satul Borogani, raionul Leova.

La 17 mai 2016 Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Leova a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Cahul din 15 aprilie 2016, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii și restituirea pricinii la rejudecare.

În motivarea cererii de recurs Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Leova a indicat că potrivit informației prezentate de Primăria satul Borogani, raionul Leova bunurile imobile litigioase constituie cota valorică a 115 persoane și sunt transmise în arendă gospodăriei țărănești „Cașu Svetlana” și lui Carp Dumitru.

Societatea cu răspundere limitată „Agro-Borogani” în proces de lichidare nu a achitat integral impozitul pe bunurile imobile.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este depus în termen, întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea încheierii și trimiterea pricinii la judecare în instanța de insolvabilitate a Curții de Apel Cahul din următoarele motive.

În conformitate cu art. 425 Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

La 05 mai 2016 Curtea de Apel Cahul a expediat în adresa Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Leova copia încheierii din 15 aprilie 2016 (f.d.75).

Prin urmare, recursul declarat de Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Leova la 17 mai 2016 este depus în termen.

În conformitate cu art. 427 lit. b) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a constatat că Curtea de Apel Cahul a examinat pricina cu încălcarea normelor de drept material și procedural.

Conform art. 5 alin. (2) Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, instanța de insolvabilitate dispune de competență exclusivă la judecarea, în cadrul procesului de insolvabilitate, a litigiilor ce țin de masa debitoare. Dacă partea interesată invocă existența unui litigiu de drept referitor la masa debitoare, instanța de insolvabilitate va judeca această cauză într-un proces separat, în procedură contencioasă, conform **Codului de procedură civilă**.

Conform art. 117 alin. (17) Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, bunul din masa de datorii neînscris în registrul public se vinde numai după ce administratorul insolvenței/lichidatorul îl înscrie, conform procedurii stabilite, în registrul public respectiv. Înregistrarea bunului se face în temeiul unei încheieri a instanței de insolvență, emisă în termen de 15 zile lucrătoare de la data depunerii cererii administratorului insolvenței/lichidatorului de constatare a faptului cu valoare juridică. Încheierea poate fi contestată de orice persoană interesată. În cazul în care bunul a fost vândut înainte sau fără a fi înscris în registrul public, obligația înregistrării și cheltuielile aferente, precum și riscul de constatare a lacunelor la precizarea datelor din registrul public trec în sarcina lichidatorului.

Liquidatorul societății cu răspundere limitată „Agro-Borogani” - Leu Vasile a depus cerere concretizată cu privire la constatarea faptului de posesiune, folosință și dispoziție asupra depozitelor de păstrare a grâului numerale cadastrale 5716303.178.01 și 5716303.178.05, situate pe terenul număr cadastral 5716303.178 din satul Borogani, raionul Leova (f.d. 1-2, 66).

Din extrasul din Registrul bunurilor imobile rezultă că pe terenul numărul cadastral 5716303.178 este înregistrată construcția agricolă agroindustrială cu suprafața de 16,3 m.p. numărul cadastral 5716303.178.01 și depozitul cu suprafața de 811 m.p. număr cadastral 5716303.178.05 (f.d. 52).

În calitate de proprietar al terenului numărul cadastral 5716303.178 este indicat satul Borogani, raionul Leova, iar în privința construcției numărul cadastral 5716303.178.01 este indicat că nu a fost solicitată înregistrarea.

Conform art. 5 lit. b) Legea privind administrarea și deținerea proprietății publice nr. 121-XVI din 04 mai 2007, autorități ale administrației publice cu atribuții în domeniul administrării și deținerii proprietății publice sînt: autoritățile administrației publice ale unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea și de nivelul întâi, inclusiv ale unității teritoriale autonome Găgăuzia (denumite în continuare *autorități ale administrației publice locale*) – în privința proprietății unităților administrativ-teritoriale, inclusiv a unității teritoriale autonome Găgăuzia.

Conform art. 55 alin. (7) Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543-XIII din 25 februarie 1998, pentru înregistrarea primară masivă a bunurilor imobile ale întreprinderilor, a bunurilor imobile transmise în proprietate privată în contul cotelor valorice din bunurile întreprinderii agricole, proprietarii acestora prezintă oficiului cadastral teritorial, în perioada efectuării înregistrării primare masive în localitatea respectivă, documentele ce confirmă drepturile patrimoniale asupra lor. Înregistrarea primară a bunurilor imobile pentru care nu au fost prezentate documentele necesare în perioada efectuării înregistrării primare masive se efectuează selectiv.

Conform art. 9 Codul funciar, de competența consiliilor raionale și municipale țin: exercitarea controlului asupra folosirii și protecției terenurilor.

Conform art. 10 Codul funciar, de competența consiliilor satești (comunale) și orașenești țin: exercitarea controlului de stat asupra folosirii și protecției terenurilor.

Prin urmare, administrația publică locală în calitate de proprietar al terenului numărul cadastral 5716303.178 este în drept să decidă asupra folosirii acestuia.

Pentru ședința de judecată din 08 aprilie 2016 instanța de insolvență a expediat citație în adresa lichidatorului Leu Vasile și societății cu răspundere limitată „Agro-Borogani” în proces de lichidare (f.d. 57, 58).

Ședința de judecată din 15 aprilie 2016 s-a desfășurat doar în prezența lichidatorului Leu Vasile (f.d. 67-69).

Conform art. 6 alin. (2) Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, în procedurile contencioase reglementate de prezenta lege vor fi citate în calitate de părți numai persoanele ale căror drepturi sau interese sînt supuse spre soluționare instanței de insolvență în condiții de contradictorialitate. În celelalte cazuri, se aplică dispozițiile din **Codul de procedură civilă** referitoare la procedura necontencioasă în măsura în care nu contravin unor dispoziții expres prevăzute de prezenta lege.

În conformitate cu art. 183 alin. (2) lit. c) Codul de procedură civilă, pregătirea pentru dezbateri judiciare este obligatorie pentru orice pricină civilă și are ca scop: stabilirea componenței participanților la proces și implicarea în proces a altor persoane.

În conformitate cu art. 185 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, judecătorul, în faza de pregătire a pricinii pentru dezbateri judiciare, îndeplinește următoarele acte soluționează problema intervenirii în proces a coreclamanților, copârșitorilor și intervenienților.

Din sensul normelor de drept citate rezultă că în procedurile contencioase reglementate de Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012 urmează a fi antrenate în proces persoanele ale căror drepturi sau interese sînt supuse spre soluționare instanței de insolvență în condiții de contradictorialitate.

În condițiile în care lichidatorul Leu Vasile a solicitat constatarea faptului de posesiune, folosință și dispoziție asupra depozitelor de păstrare a grîului numerele cadastrale 5716303.178.01 și 5716303.178.05, situate pe terenul număr cadastral 5716303.178, care aparține satului Borogani, raionul Leova, era necesară antrenarea administrației publice locale în proces.

Or, în conformitate cu art. 280 alin. (2) Codul de procedură civilă, în procedură specială, instanța examinează pricinile cu participarea petiționarului, altor persoane interesate, precum și a reprezentanților organizațiilor.

Examinarea pricinii fără antrenarea în proces a administrației publice locale și a altor persoane interesate constituie o încălcare a dreptului la un proces echitabil prin imposibilitatea acestora de a-și apăra în mod efectiv drepturile și interesele legitime.

În conformitate cu art. 432 alin. (3) lit. d) Codul de procedură civilă, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces.

În afară de aceasta, conform art. 40⁴ alin. (1) Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543-XIII din 25 februarie 1998, pentru înregistrarea bunului imobil construit și a dreptului de proprietate asupra lui se prezintă documentul ce confirmă dreptul de proprietate sau dreptul de folosință (superficie, arendă) asupra terenului beneficiarului (investitorului) construcției și documentele ce confirmă recepția lucrărilor de construcție. Documentele referitoare la teren nu sînt necesare în cazul în care dreptul asupra terenului a fost deja înregistrat.

Conform art. 315 alin. (1) Codul civil, proprietarul are drept de posesiune, de folosință și de dispoziție asupra bunului.

Instanța de insolvență a obligat organul cadastral să înregistreze depozitele în proprietatea societății cu răspundere limitată „Agro-Borogani” în proces de lichidare în lipsa probelor care confirmă dreptul de folosință al acesteia asupra terenului aflat în proprietatea administrației publice locale.

Or, în Registrul bunurilor imobile o astfel de mențiune lipsește.

Conform art. 20 Codul funciar, documentele ce confirmă drepturile deținătorilor de teren sînt: titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren, eliberat de autoritățile administrației publice locale în cazul atribuirii de către acestea a terenurilor proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale sau de către Agenția de Stat Relații Funciare și Cadastru în cazul atribuirii de către stat a terenurilor proprietate publică a statului, certificatul de moștenire, contractul de vânzare-cumpărare, contractul de donație, contractul de schimb, contractul de arendă și altele.

Drepturile de proprietate și alte drepturi patrimoniale asupra terenului se înregistrează în conformitate cu legislația.

Prin urmare, dreptul de folosință asupra terenului la fel urmează a fi înregistrat în Registrul bunurilor imobile.

Nu a verificat instanța de insolvabilitate cine efectiv posedă și folosește depozitele solicitate pentru înregistrare de lichidatorul Leu Vasile.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Leova, de a casa încheierea din 15 aprilie 2016 și de a trimite pricina la rejudecare în instanța de insolvabilitate a Curții de Apel Cahul.

La rejudecarea pricinii instanța de insolvabilitate urmează să țină cont de cele menționate, să stabilească persoanele a căror interese pot fi lezate prin emiterea actului judecătoresc solicitat și de a le antrena în proces.

În conformitate cu art. 427 lit. b) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Leova.

Se casează încheierea Curții de Apel Cahul din 15 aprilie 2016, în pricina la cererea depusă de lichidatorul societății cu răspundere limitată „Agro-Borogani” – Leu Vasile cu privire la constatarea faptului posesiunii, folosinței și dispoziției asupra bunurilor imobile, cu restituirea pricinii la rejudecare în instanța de insolvabilitate a Curții de Apel Cahul, în același complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, Judecătorul:

Valeriu Doagă

Judecătorii:

Iuliana Oprea

Sveatoslav Moldovan